

1

Müddeî, yeryüzünde yer
bulamayınca niçin güneşe
yöneliyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 1

Güneşin büyüklüğünden cesaret alıp orada bir gedik açabileceğini ve böylece yeri de kendi hesabına bağlayabileceğini sanıyor.

2

Müddeî güneşe hangi bakış
açısıyla hitap ediyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 2

Şirki esas alan, sapmış felsefenin diliyle konuşuyor ve güneşi bağımsız bir hâkim gibi göstermeye çalışıyor.

3

Güneş, kendisi hakkında nasıl bir konum tarif ediyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 3

Kendi başına malik bir varlık değil;
emredilen bir görevli ve sahibinin
mülkünde hizmet eden bir unsur
olduğunu bildiriyor.

4

Güneşin, bir sineğe hatta onun küçük bir parçasına bile gerçek anlamda sahip olamayacağını söylemesinin sebebi nedir?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 4

Çünkü en küçük canlıda bile güneşin yapamayacağı, kudret alanını aşan ince ve hayret verici sanatlar bulunduğunu ifade edivor.

5

Müddeî, güneşin bağımsız olmadığını öğrenince bu defa nasıl bir iddia ileri sürüyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 5

Madem hizmetkâr durumundasın,
öyleyse sebepler adına bana ait
olmalısın diyerek onu yine kendi
tarafına çekmeye çalışıyor.

6

Güneş bu ikinci iddiaya hangi ölçüyle cevap veriyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 6

Ancak bütün benzer yıldızları
yaratan, göklere hikmetle
yerleřtiren, hařmetle döndüren
ve güzellikle süsleyen zata ait
olabileceğini söylüyor.

7

Bu bölümde güneşin verdiği
cevaplar hangi ana fikri
güçlendiriyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 7

Kâinattaki büyük varlıkların bile kendi başlarına tasarruf sahibi olmadığını ve gerçek sahipliğin tek ilahî kudrete ait olduğunu gösteriyor.

8

Güneşin kendini “hizmet eden”
olarak tanıtması, metindeki
rububiyet anlayışı açısından ne
anlatır?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 8

Rububiyetin mahlûklara değil,
onları sevk ve idare eden tek
Rabbe mahsus olduğunu anlatır.

9

Bu pasajda büyüklük ile sahiplik arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Cevap 9

Sırf büyük olmak sahip olmayı gerektirmez; asıl ölçü, bütün düzeni kuran ve her şeyi kuşatan kudrettir.

10

Bir öğrenci bu parçadan düşünce hataları konusunda hangi uyarıyı alabilir?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 10

Görünürde etkili olan bir sebebi,
hakiki sahip ve yaratıcı sanma
hatasına düşmemesi gerektiği
uyarısını alabilir.

11

Güneşe yönelen müddeânin
içinden geçirdiği ilk plan nedir?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 11

Güneşin büyüklüğünde kendine bir açık kapı bulup oradan etkisini genişletmeyi tasarlıyor.

12

Müddeî güneşi nasıl tanımlayarak
onu aldatmaya çalışıyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 12

Onu kendi başına hükmeden,
iradesi kendinden olan bir sultan
gibi göstermeye uğraşıyor.

13

Güneş bu tanımlamayı nasıl
reddediyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 13

Bu düşünceyi kesin biçimde geri çevirip kendi başına malik olmadığını, yalnızca vazifeli bir memur olduğunu belirtiyor.

14

Güneşin “en küçük canlıya bile sahip değilim” demesi neyi ispat için kullanılmıştır?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 14

Kudret ve mülkiyetin zahirî büyüklükle değil, canlılardaki ince yaratılışı yapabilmekle anlaşılacağını göstermek için kullanılmıştır.

15

Müddeînin ikinci sözünde
“sebepler adına sahiplenme”
düşüncesi neyi yansıtıyor?

Cevap 15

Hakiki fail yerine vasıtaları öne çıkaran bozuk bir düşünceyi yansıtıyor.

16

Güneşin son cevabında sayılan işler hangi tür bir kudreti gerekli kılar?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 16

Tek tek değil topluca yaratmaya,
düzenlemeye ve yönetmeye gücü
yeten kapsamlı ve sınırsız bir
kudreti gerekli kılar.

17

Güneşin yıldızlarla ilgili verdiği örnek, niçin meseleyi sadece güneşten ibaret bırakmıyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 17

Çünkü gerçek sahipliğin anlaşılması için güneşin benzerleriyle birlikte ele alınması ve bütün gök düzeninin dikkate alınması gerekiyor.

18

Bu bölümde “hikmet”, “haşmet”
ve “zînet” vurguları neyi
destekliyor?

Cevap 18

Kâinatta rastgelelik değil, bilinçli düzen, güç ve sanat bulunduğunu destekliyor.

19

Pasajın bütününden çıkarılacak en temel sonuç nedir?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 19

Sebeplerin ve büyük varlıkların
bağımsız güç sahibi olmadığı,
hepsinin Allah'ın emri altında
bulunduğudur.

20

Bu pasajın bütününe tek cümleyle
özetlersen nasıl özetlersin?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 20

Güneş dahil bütün büyük varlıklar,
bağımsız efendiler değil; her şeyi
kuşatan tek Rabbin emrindeki
hizmetkârlardır.

21

Güneşe yönelttiği ilk hitapta hangi inanç çizgisine yaklaşmaktadır?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 21

Ateşi veya güneşi merkeze alan
sapkın bir anlayışa yaklaşmakta ve
güneşi ilahlaştırmaya
çalışmaktadır.

22

Güneşin “görevli” olduğunu söylemesi, yaratılmışlık bakımından ne ifade eder?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 22

Kendi kendine var ve serbest olmadığını, emre bağılı bir mahlûk olduğunu ifade eder.

23

Güneş niçin özellikle canlıdaki ince sanatlara dikkat çekiyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 23

Kendisinin ısı ve ışık vermesine rağmen hayatın ve organlardaki hassas düzenin asıl kaynağı olamayacağını göstermek için dikkat çekiyor.

24

Güneşin cevaplarında tevazu ile
birlikte hangi düşünce öne
çıkıyor?

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti

Cevap 24

Her nimetin ve her sanatın gerçek sahibinin Allah olduğu düşüncesi öne çıkıyor.